

PROJECT · LAW

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

vaasan.hao@oikeus.fi

Asia Valitus Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksestä 23.11.2021 § 123 hylätä ympäristö- ja maa-aineslupahakemus

Valittaja

Destia Oy (2163026-3)
(jäljempänä "Destia")
Kotipaikka Vantaa

Asiamies

[REDACTED]
Asianajotoimisto Project Law Oy

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

I Valitusaika

1. Valituksenalainen päätös¹ on tehty lautakunnan kokouksessa 23.11.2021. Pöytäkirjanotteen² valitusosoituksen mukaan asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Pöytäkirjanotteen³ mukaan pöytäkirja on asetettu nähtäville 26.11.2021. Pöytäkirja on siis saatu tiedoksi 3.12.2021 ja tästä on kulunut 30 päivää 2.1.2022, joka on sunnuntai. Valitusaika päättyy 3.1.2022.

¹ Liite 1 Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös 23.11.2021 § 123

² Liite 2 Pöytäkirjanote 23.11.2021

³ Liite 2 Pöytäkirjanote 23.11.2021 s. 3.

II Valitusoikeus

2. Destia on lupien hakijana asianosainen.

III Vaatimukset

3. Destia vaatii, että:

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja asia palautetaan ympäristölautakunnan käsittelyyn ympäristö- ja maaineslupien myöntämistä varten;

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta veloitetaan korvaamaan Destian oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän laskelman mukaisesti korkolain 4.1 §:n mukaisine viivästyskorkeineen siitä lukien, kun kuukausi on kulunut hallinto-oikeuden päätöksestä.

IV Perusteet

1 Perusteet yleisesti

4. Valituksenalaisen päätöksen perustelujen yhteenvedossa (s. 127-128) esitetyllä tavalla Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on katsonut, että lupahakemuksen mukainen toiminta vaikeuttaisi alueen käyttämistä Keravan yleiskaavassa 2035 varattuihin tarkoituksiin ympäristönsuojelulain 12 §:n ja maaineslain 3 §:n tarkoittamalla tavalla. Ympäristölautakunta on katsonut, että luvan myöntämisedellytykset eivät täyty myöskään ympäristönsuojelulain 49 §:n perusteella, koska toiminnasta aiheutuisi merkittävää ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltumisen vähentymistä. Lisäksi ympäristölautakunta on pitänyt luvan myöntämisen esteenä sitä, että louhinta tuhoaisi yleiskaavan vastaisesti metsälain 10 §:n kriteerit täyttävän kallion MU-2 alueelta.
5. Keski-Uudenmaan Ympäristölautakunta on päätöksessään arvioinut virheellisesti yleiskaavan merkityksen hankkeen kannalta. Lupahakemuksen mukaisella toiminnalla yleiskaavan maa- ja metsätalousalueen (MU-2) virkistysarvot säilyvät olennaisilta osin. Toiminnan sijoittaminen ei vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen. Lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta ei myöskään aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Ympäristölautakunta on arvioinut yleiskaavamääräysten ja alueen virkistyskäytön merkityksen aikaisemmasta käytännöstä ja lähialueiden luvanvaraisten hankkeiden käytännöstä poikkeavalla tavalla, ja sen vuoksi tullut väärin johtopäätöksiin lupien myöntämisen edellytyksistä.
6. Ympäristölautakunta on päätöksessään soveltanut virheellisesti valtioneuvoston asetusta 800/2010 sekä valtioneuvoston päätöstä ulkomelun ohjearvoista 993/1992. Hankealueella oleva yleiskaavan maa- ja metsätalousalue, jolla on retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä virkistysarvoja (MU-2) ei ole taajamien ulkopuolella oleva virkistysalue eikä siihen tai sillä kulkevaan latu- ja kuntoilureittiin siksi sovelleta melutason päiväohjearvoa 45 dB (L_{Aeq}).

7. Ainesten ottamiselle on esitetty asianmukainen ottamissuunnitelma eikä luvan myöntämiselle ole maa-aineslain 3 §:n mukaista estettä. Ympäristölautakunta on arvioinut virheellisesti suunnittelualueen luontoarvot ja niiden merkityksen. Suunnittelualueella ei ole sellaisia yleiskaavassa tarkoitettuja arvokkaita luontokohteita, jotka estäisivät maa-ainesten ottamisen.

2 Yksityiskohtaiset perustelut

2.1 Yleistä suunnittelualueesta ja ympäristöstä

8. Päätöksen perustelujen yhteenvedon (s. 127-128) mukaisesti luvan myöntämisen edellytysten selvittämiseksi on tarkasteltava yleiskaavan, alueen yleisen virkistyskäyttöön soveltumisen sekä arvokkaiden luontokohteiden merkitystä.
9. Suunnittelualueella on voimassa Keravan yleiskaava 2035. Suunnittelualueesta osa sijaitsee yleiskaavan mukaisella työpaikka-alueella (TP-3), osa maa- ja metsätalousalueella, jolla on retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä virkistysarvoja (MU-2). Suunnittelualueesta noin 7 ha sijaitsee TP-3-alueella ja noin 8 ha MU-2-alueella.
10. Suunnittelualueen ympärillä on pääosin metsätalousmaata. Suunnittelualueen länsipuolella noin 350 metrin etäisyydellä kulkee Lahdentie (140), jonka länsipuolella on pientaloasutusta. Lahdentiestä noin 500 m etäisyydellä on Lahden moottoritie (4). Suunnittelualueesta etelään Vantaan puolella on Pohjois-Nikinmäen pientaloalue. Suunnittelualueesta koilliseen Sipoon puolella Bastukärrin logistiikka- ja teollisuusalueella on Inex Partners Oy:n logistiikka-alue sekä Rudus Oy:n louhintaa ja kiviainesmyyntiä. Rudus Oy:llä on Etelä-Suomen aluehallintovirasto 21.3.2019 myöntämä lupa louhintaan ja murskaukseen⁴.
11. Suunnittelualueesta pohjoiseen noin 1,7 km etäisyydellä on Keinukallion urheilupuisto, josta lähtee latu- ja kuntoilureitti voimalinjan länsipuolella linjan suuntaisesti niin, että se on lähimmillään noin 300 metrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä on viralliseen ulkoilureittiin kuulumattomia metsäpolkuja.

2.2 Suunnittelualueen kaavan mukainen käyttötarkoitus ja sen toteutuminen

2.2.1 Kaavamerkinnot

12. Keravan yleiskaavassa 2035 Lahdentien itäpuolelle on merkitty noin 64 hehtaarin laajuinen työpaikka-alue (TP-3). Yleiskaavamääräysten mukaan merkinnällä tarkoitetaan monipuolista työpaikkatoimintojen aluetta. Alueelle voi sijoittua toimisto- ja palvelutilaa, logistiikkatoimintoja, ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuutta sekä siihen liittyvää myymälätilaa ja varastointia. Yleiskaavaselostuksen mukaan Jokivarteen on osoitettu Keravan laajin työpaikkareservi.⁵ Yleiskaavaselostuksen mukaan (s. 63) jatkosuunnittelun

⁴ Liite 3 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 99/2019 21.3.2019 asiassa ESAVI/8548/2017

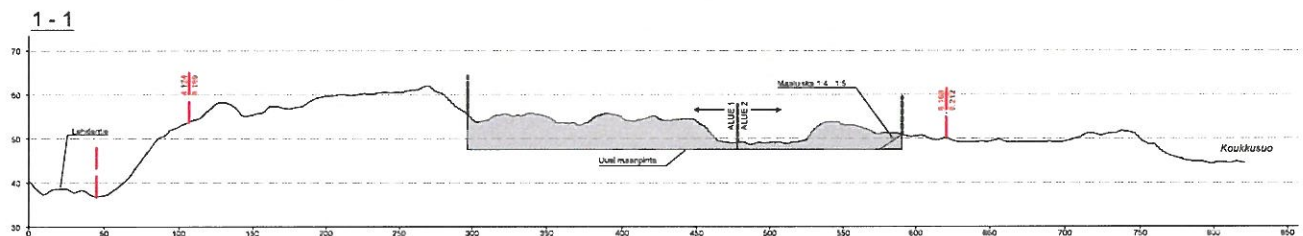
⁵ Liite 4 Keravan yleiskaavan 2035 kaavaselostus s. 62.

yhteydessä on suositeltavaa osoittaa ympäristöä häiritseviä työpaikkatoimintoja kauemmas asumisen alueista ja tästä on esitetty esimerkki kehittää Jokivarren työpaikka-alueita logistiikkatoiminnoille.

13. Yleiskaavassa 2035 on myös esitetty noin 150 ha:n suuruinen maa- ja metsätalousalue, jolla on retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä virkistysarvoja (kaavamerkinnot MU1 ja MU-2). Kaavamääräyksen mukaan MU-2 on tarkoitettu maa- ja metsätaloukseen, jolla virkistysarvot pyritään olennaisin osin säilyttämään. Alueen käytössä on kiinnitettävä huomiota arvokkaiden luontokohteiden erityispiirteiden säilyttämiseen. Jokivarren MU-2 liittyy pohjoisessa olevaan Koukkukallion MU-1-alueeseen, sekä edelleen Keinukallion virkistysalueeseen (VU).

2.2.2 Hankkeen vaikutus työpaikka-alueen (TP-3) toteuttamiseen

14. Ympäristölautakunta on katsonut päätöksessään, että lupahakemuksen mukainen hanke vaikeuttaisi alueen yksityiskohtaisen maankäytön jatkosuunnittelua. Kaupunginhallitus on lausunnossaan 25.1.2021 § 22 esittänyt, että hakemuksen mukainen louhinnan korkotaso on liian alhainen ja ennen luvan myöntämistä kaupungin kanssa olisi neuvoteltava louhinnan korkotason soveltumisesta työpaikka-alueen infran toteutukseen. Ympäristölautakunta on em. perustein katsonut, että lupahakemuksen mukainen toiminta vaikeuttaisi yleiskaavan toteutumista, mikä olisi maa-aineslain 3 §:n ja YSL 12 §:n mukainen luvan myöntämisen este.
15. Ympäristölautakunnan päätelmä ei pidä paikkaansa. Hakemuksen liitteinä esitettyjen leikkauspiirustusten⁶ mukaan alue pysyy louhinnan jälkeen painovoimaisesti kuivana eikä kerää vettä ympäristöstään. Alue on louhinnan jälkeen korkeammalla (n. +47,5...+48) kuin Lahdentie lännessä (+38...+43) ja Koukkusuo idässä (noin +44). Tämä korkotaso ei estä tai rajoita mitään maankäyttöä eikä kaupunki ole vastineessaan osannut esittää todellista infrastruktuurin toteuttamiseen liittyvää tarvetta saada korkotaso ylemmäksi. Alla ote leikkauspiirustuksista⁷:



16. Kun työpaikka-alue toteutetaan, alueella on joka tapauksessa suoritettava kallion louhintaa rakennuspaikkojen tasoittamiseksi ja infrastruktuurin toteuttamiseksi, kuten Keravan kaupunginhallitus on todennut valituksenalaiseen päätökseen (s. 30-33) kirjatussa lausunnossaan 25.1.2021 § 22. Alueen toteuttamisessa luontevin suunta on aloittaa Lahdentien varresta yleiskaavan 2035 merkityn

⁶ Liite 5 Lupahakemuksen liitteinä olleet leikkauspiirustukset nro 004 / 29.9.2020

⁷ Liite 5 Lupahakemuksen liitteinä olleet leikkauspiirustukset nro 004 / 29.9.2020.

liittymän (Yt/kk) kohdalta ja edetä siitä itää kohti. Suunnittelualueen louhiminen ja tasoittaminen antaisi mahdollisuuden hyödyntää suunnittelualueeseen kuuluvaa TP-3 aluetta muun työpaikka-alueen toteuttamisen työalueena.

2.2.3 Hankkeen vaikutus yleiskaavan MU-2 -alueen virkistysarvoihin

17. Ympäristölautakunta on päätöksessään (s. 126) katsonut, että ”hakemuksen mukainen toiminta estää alueen yleiskaavan pyrkimyksen säilyttää alueen virkistysarvot olennaisilta osiltaan. Varsinaisella suunnittelualueella virkistyskäyttö katkeaisi kokonaan hankkeen toiminta-ajaksi”. Ympäristölautakunnan päätöksessä on arvioitu virheellisesti yleiskaavamääräyksen merkitystä luvan myöntämisen edellytyksille.
18. Edellä esitetyllä tavalla osoitettu maa- ja metsätalousalue (MU-2) on osa laajempaa Jokivarren viher- ja virkistysaluetta.⁸ Merkinnällä MU-2 ei ole osoitettu aluetta virkistyskäyttöön, vaan tätä varten on virkistysalueen kaavamerkinnot (V, VL ja VU). Maa- ja metsätalousalueista MU-1-merkintä rajoittaa maankäyttöä enemmän kuin MU-2, sisältäen rakentamiskiellon, velvollisuuden suorittaa metsänhoitotoimenpiteet ympäristöviranomaisen ohjeiden mukaisesti sekä velvollisuuden suunnitella ulkoilureitit yhdessä ympäristöviranomaisen kanssa.
19. Kaavamääräyksen mukaan MU-2-alueen virkistysarvot pyritään olennaisin osin säilyttämään. Alueen virkistysarvoja ei ole erityisesti täsmennetty esimerkiksi yleiskaavaselostuksessa, mutta lupahakemuksessa esitetyn selvityksen ja hankkeesta esitettyjen muistutusten ja mielipiteiden perusteella suunnittelualueeseen kuuluvan MU-2-alueen virkistysarvot liittyvät Keinukallion urheilupuiston kuntoilureittiin yhdistyviin suunnittelemissa, jokamiehen oikeudella käytettäviin metsäpolkuihin. Lisäksi Keinukallion urheilupuistoon liittyvä latu- ja kuntoilureitti kulkee suunnittelualueen läheisyydessä niin, että toiminnalla voi olla vaikutusta kuntoilureitin melutasoon.
20. Kaavamääräystä pyrkimyksistä säilyttää MU-2-alueen virkistysarvot olennaisilta osin on arvioitava toisaalta virkistysarvojen, toisaalta kaavan käyttötarkoituksen mukaisen käytön kannalta. Louhittavasta alueesta noin 5,9 ha on MU-2-alueella ja loput noin 3,0 ha TP-3-alueella. Louhintatoiminnan kesto on noin viisi vuotta, minkä jälkeen aluetta aletaan maisemoida. MU-2 on maa- ja metsätalousaluetta, jossa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukaisella maisematyöluvalla on mahdollista harjoittaa metsän hakkuuta. Kuten Destia on huomauttanut vastineessaan Keravan kaupunginhallituksen lausuntoon,⁹ suunnittelualueen läheisyydessä yleiskaavan MU-2 alueella on tehty viime vuosina laajoja metsänkäsittelytoimia: sekä harvennus- että päätehakkuita, joiden jäljet ja ajourat ovat edelleen havaittavissa. Vaikka hakkuut olisi toteutettu ennen yleiskaavan 2035 lainvoimaiseksi tulemistä 9.1.2019, hakkuiden toteuttaminen on silti kaavamääräyksen sisällön määrittämisessä relevantti seikka. Edeltävässä Keravan yleiskaavassa 2020¹⁰ alueen merkintä (MU-5) ja toimenpiderajoitukset ovat olleet täysin vastaavat:

⁸ Liite 4 Keravan yleiskaavan 2035 kaavaselostus s. 80.

⁹ Liite 1 s. 115.

¹⁰ Liite 6 Keravan yleiskaava 2020.

MU-5

Maa- ja metsätalousalue, jolla ympäristö säilytetään.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätaloukseen, jolla virkistysarvot pyritään olennaisin osin säilyttämään. Alueen uudet rakennuspaikat on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava AP-alueelle.

21. Ympäristölautakunta on perustanut päätöksensä virheelliselle käsitykselle, että maa-ainesten ottaminen sinänsä vaikeuttaisi suunnittelun alueen MU-2-alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Kyse on maa- ja metsätalousalueesta, ja maa-ainesten ottaminen on alueidenkäytön vaikutuksiltaan vastaavanlaista toimintaa kuin metsän hakkuu. Jo pelkästään MRL:n 39.3 §:n mukainen maanomistajan suoja ja 101 §:n mukainen korvausvelvollisuus huomioon ottaen Keravan kaupunki tai ympäristölautakunta eivät voi täysin vastaavan kaavamääräyksen soveltamisessa päätyä eri lopputulokseen kuin yleiskaavan 2020 voimassa ollessa.
22. Relevanttina vertailukohtana pidettävän päätehakuun toteuttaminen metsäalueella estää hakkuun kohteena olevan alueen virkistyskäytön useiden vuosien ajan, kun mahdolliset polut peittyvät hakkuutähteestä tai myllertyvät metsäkoneiden teloista tai renkaista. Hakkuiden jälkeen kestää useampi vuosi, ennen kuin alueen virkistysarvot palautuvat. Maa-ainesten ottaminen ei maankäytön kannalta olennaisesti poikkea maisematyöluvalla sallituista metsänkäsittelytoimenpiteistä. Kyse on joitakin vuosia kestävästä toimintajaksosta, jonka jälkeen maa- ja metsätalousalueen virkistysarvot hiljalleen palautuvat. Maisemointitoimenpiteiden yhteydessä toteutetaan erityisiä toimenpiteitä virkistysarvojen palauttamiseksi tai jopa parantamiseksi. Destian hakemukseen sisältyy jälkihoitosuunnitelma (hakemuksen luku 9, täydennetty 27.8.2021), jossa hakija sitoutuu toteuttamaan mm. maaston muotoilun ja metsittämisen siten, että se tukee alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä tulevaisuudessakin.
23. Yleiskaavassa 2035 ei ole määritelty, minkälaisia virkistysarvoja MU-2-alueella on oltava, eikä niiden parantamista esimerkiksi polkuja tai erityisiä rakenteita rakentamalla ole rajoitettu.
24. Täydennetyin lupahakemuksen mukainen toiminta-aika on 7 vuotta, josta 5 vuotta harjoitetaan louhintaa ja murskausta ja sen jälkeen Destialla on 2 vuotta aikaa suorittaa maisemointitoimenpiteet.
25. Suhteessa Jokivarren viher- ja virkistysalueen kokoon sekä yleiskaavan 2035 ajalliseen tavoitteeseen, lupahakemuksen mukainen toiminta MU-2-alueella ottaa riittäväällä tavalla huomioon yleiskaavamääräyksen pyrkimyksen säilyttää virkistysarvot olennaisilta osin. Lupahakemuksen mukaisen maisemointisuunnitelman toteuduttua alueen virkistyskäyttö on olennaisilta osin ennallaan. Suunnittelun alueen ja sen lähiympäristön luonne muuttuu työpaikka-alueen (TP-3) toteutumisen myötä, mutta tämä alueen muutos ei johdu lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta vaan yleiskaavan toteutumisesta. Luvan myöntämisen estettä ei ole ympäristönsuojelulain 12 §:n tai maa-aineslain 3.2 §:n perusteella.

2.3 Toiminnan melutasosta ja sitä koskevista rajoituksista

2.3.1 Meluvaikutuksista yleiskaavan 2035 MU-2-alueella

26. Suunnittelualueen ympäristössä virkistysarvojen huomioon ottamisessa olennaista on, miten toiminnasta aiheutuvaan meluun suhtaudutaan. Valituksenalaisessa päätöksessä on sivulla 124 esitetty, että asetuksen 800/2010 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Edelleen päätöksessä (s. 124) on viitattu valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:n kohtaan, jonka mukaan taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 45 dB.
27. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole perusteltu tämän ohjearvon soveltamista eikä valtioneuvoston päätöstä 993/1992 ole siteerattu laajemmin. Kyseisen päätöksen 2 §:n mukaan virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB.
28. Ympäristölautakunta on päätöksensä sivuilla 125-126 esittänyt, että ”toiminta heikentäisi melupäästöjen vuoksi olennaisesti ympäröivän alueen ulkoilu- ja virkistyskäyttöä suunnittelualueella laajemmalla alueella ja Keinukallion urheilupuiston latu- ja kuntoilureitillä”. Ympäristölautakunta on päätöksessään katsonut hankkeen olevan ristiriidassa yleiskaavan 2035 MU-2-alueen kaavamääräyksen kanssa.
29. Yleiskaavassa 2035 työpaikka-alueen merkintä (TP-3) osoittaa taajama-alueita. Maa- ja metsätalousalueen merkintä (MU-2) ei osoita virkistysaluetta, vaan virkistysalueille on omat merkintänsä (V, VU, VL). Maa- ja metsätalousalueella ei ole melutason raja-arvoja.
30. Sikäli kuin MU-2-alueen kaavamääräys pyrkii olennaisin osin säilyttämään virkistysarvot katsotaan perusteeksi soveltaa asetuksen 800/2010 7 §:n mukaisia melutason raja-arvoja, niin luvan myöntämisen edellytysten tarkastelussa on otettava huomioon yleiskaava 2035 kokonaisuudessaan. Kaavassa osoitettu työpaikka-alue (TP-3) on taajamaa. Siinä tapauksessa, että MU-2-alue katsottaisiin virkistysalueeksi, TP-3-alueen välittömässä läheisyydessä on sovellettava melutason päiväohjearvoa 55 dB.
31. Hakijan teettämän melumallinnuksen¹¹ mukaan 55 dB:n melutaso ylittyy mallinnetulla toiminnalla vain pienellä alueella suunnittelualueen pohjois- tai itäpuolilla, joissa kaavamerkintä on MU-2 (Melumallinnus 4.11.2019 Liitteet 1-6). Melumallinnuksen perusteella itään suuntautuva yli 55 dB vyöhyke on suuruusluokkaa enintään n. 100 m suunnittelualueen rajasta, ja pohjoiseen n. 200-250 m. Melun vaikutus lähiympäristössä vaihtelee ottamissuunnitelman eri vaiheissa. Melun vaikutusta virkistyskäyttöön voidaan vähentää muun muassa melua aiheuttavien työvaiheiden aikarajoituksilla. Lupahakemuksessaan Destia

¹¹ Liite 7 Promethor Oy melumallinnus 4.11.2019.

on esittänyt, että toimintaa olisi vain arkipäivisin eikä räjäytyksiä tai rikutusta tehtäisi klo 18 jälkeen.

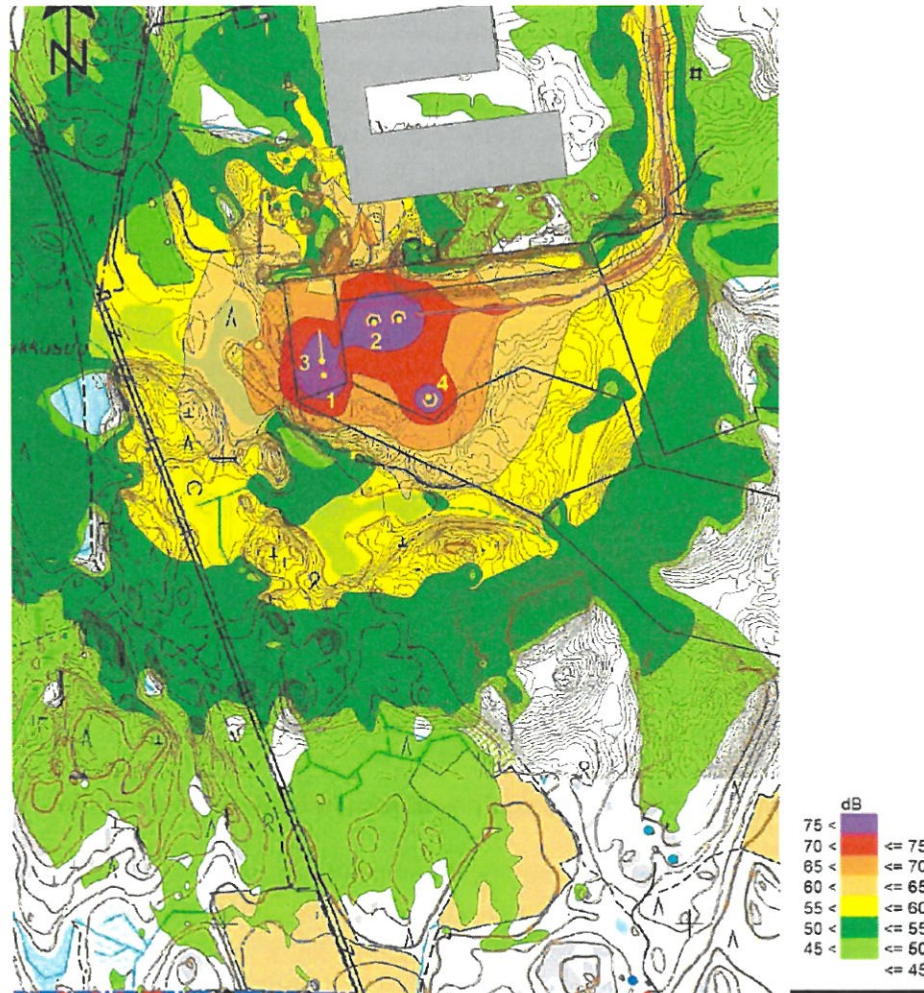
32. Ottaen huomioon MU-2-alueen laajuuden, lupahakemuksen mukaisen toiminnan sijoittumisen alueen laitaan sekä kaavamääräyksen ehdollinen luonne, ei voida katsoa, että meluvaikutukset suunnittelualueen lähiympäristössä olevalla MU-2-alueella olisivat ympäristönsuojelulain 12 §:n tai maa-aineslain 3.2 §:n mukainen luvan myöntämisen este.

2.3.2 Meluvaikutuksista Keinukallion urheilupuiston latu- ja kuntoilureitillä

33. YSL 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää muun muassa, että toiminnasta ei aiheudu merkittävää ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä. Ympäristölautakunta on päätöksessään katsonut (s. 126), että lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuisi merkittävää ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, kun otetaan huomioon yleiskaavan virkistyskäyttörajoitus, alueen nykyisten virkistyskäyttömahdollisuuksien kokonaisuus, melutason raja-arvon latu- ja kuntoilureitillä sekä muistutuksista, mielipiteistä ja lausunnoista saadut tiedot alueen nykyisestä virkistyskäytöstä.
34. Suunnittelualueen itäpuolella kulkevalla Keinukallion urheilupuistoon liittyvällä latu- ja kuntoilureitillä virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentyminen aiheutuisi ympäristölautakunnan päätöksen mukaan meluvaikutuksista. Ympäristölautakunnan päätöksessä (s. 126) on katsottu, että ”toiminnan ja siihen liittyvän liikenteen päiväajan keskiäänitaso voi meluntorjuntatoimenpiteistä huolimatta nousta yli valtioneuvoston asetuksen (800/2010, MURAUUS-asetus) mukaisen päiväajan keskiäänitason raja-arvon 45 dB (L_{Aeq7-22}) noin 100 metrin osuudella kyseistä reittiä”.
35. Viitaten edellä esitettyyn, latu- ja kuntoilureittiä on pidettävä taajaman välittömässä läheisyydessä olevana virkistysalueena, johon on sovellettava melutason päiväajan raja-arvoa 55 dB. Latu- ja kuntoilureitti kulkee Keinukalliosta etelään tullessaan Sipoon kunnan puolella sijaitsevan logistiikka-alueen ohi. Sipoon yleiskaavassa 2025 alue on merkitty työpaikka-, teollisuus- ja varastoalueeksi (TP). Tätä aluetta on pidettävä taajamana ja latu- ja kuntoilureittiä sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevana virkistysalueena.
36. Keinukallion urheilupuistoon liittyvällä latu- ja kuntoilureitillä Destian toiminnan aiheuttama päiväajan keskiäänitaso on valtaosin alle 45 dB(A) ja joka tapauksessa selvästi alle 55 dB(A).
37. Latu- ja kuntoilureittiin kohdistuu merkittävämpää meluvaikutusta Sipoon kunnan puolelta. Rudus Oy:n maa-aines- ja ympäristöluvassa¹² lupaehtojen mukaan virkistysalueilla on käytetty taajaman välittömässä läheisyydessä olevan virkistysalueen raja-arvoa 55 dB:

¹² Liite 3 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 21.3.2019 s. 102

25. Poraus, räjäytykset, rikotus, murskaukset, maankaatopaikkatoiminta ja muu melua aiheuttava toiminta toiminta-alueen liikenne mukaan lukien on suunniteltava ja toteutettava siten, että niistä aiheutuva melu ei ylitä asumiseen käytettävillä alueilla tai virkistysalueilla päivällä klo 7.00–22.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 55 dB eikä yöllä klo 6.00–7.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 50 dB eikä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päivällä klo 7.00–22.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 45 dB eikä yöllä klo 6.00–7.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 40 dB.
38. Rudus Oy:n lupahakemuksen meluselvityksen¹³ s. mukaan tietyssä louhinnan vaiheessa melutaso 45 dB ylittyy toistuvasti ja usean sadan metrin matkalla Koukkusuon läpi kulkevalla latu- ja kuntoilureitillä (reitti katkoviivalla kuvan vasemmassa laidassa):



¹³ Liite 8 meluselvitys 11.12.2017, liite 2 Eteläosan louhinta, vaihe C.

39. Rudus Oy:n YVA:ssa, ympäristölupahakemuksessa, päivitetty 29.11.2017¹⁴ tai AVI:n päätöksessä¹⁵ ei ole millään tavalla otettu huomioon hankkeen meluvaikutuksia Keravan puolella MU-2-alueella kulkevalla latu- ja kuntoilureitillä. Toiminnanharjoittajaa ei ole lupapäätöksessä¹⁶ veloitettu tarkkailemaan toiminnan meluvaikutuksia Keravan puolella eikä toiminnanharjoittaja ole tällaista suunnitellut¹⁷.
40. Vaikka Rudus Oy:n hankkeen melumallinnukset on tehty Keravan yleiskaavan 2020 voimassa ollessa, edellä esitetyt huomiot pätevät, koska edellä valituksen kohdassa 20. esitetyllä tavalla yleiskaavan 2035 MU-2-merkintää on edeltänyt vastaava MU-5-merkintä yleiskaavassa 2020. Keravan yleiskaava 2035 on tullut lainvoimaiseksi ennen Rudus Oy:n ympäristö- ja maa-ainesluvan hyväksymistä 21.3.2019. Hallintolain 6 §:n mukaisen tasapuolisuusperiaatteen mukaisesti Destialle ei voida asettaa ankarampia velvoitteita kuin viereisellä alueella toimivalle toiminnanharjoittajalle on asetettu.
41. Ympäristölautakunta on tehnyt päätöksessään virheen edellyttäessään Destian lupahakemukselta melutason raja-arvon 45 dB alittumista latu- ja kuntoilureitillä. Tällaista vaatimusta ympäristölautakunta ei ole esittänyt Rudus Oy:lle, vaikka ympäristölautakunnalta AVI:n päätöksen¹⁸ mukaan on pyydetty lausuntoa asiassa. Toiminnanharjoittajia ei ole kohdeltu tasapuolisesti. Sipoon puolella tapahtuvan louhinnan ja murskauksen sekä logistiikka-alueen toteuttamisen jälkeen on myös selvää, että kyse ei ole enää taajaman ulkopuolisesta virkistysalueesta.
42. Siinäkin tapauksessa, että Keinukallion urheilupuistoon liittyvää latu- ja kuntoilureitti pidettäisiin suunnittelualueen itäpuolella taajaman ulkopuolisena virkistysalueena, niin 45 dB:n raja-arvon ylittyminen noin 100 metrin matkalla ei tarkoita merkittävää ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, ottaen huomioon latu- ja kuntoilureitille kohdistuvat muut meluvaikutukset. Vaikka ylitys katsottaisiin ympäristöluvan myöntämisen esteeksi, ympäristöluvassa olisi voinut asettaa lupamääräyksen tarkkailla melua latu- ja kuntoilureitillä ja estää tämä raja-arvon ylittyminen. Hakijalta ei ole pyydetty lisäselvitystä lupahakemuksen melumallinnuksesta 4.11.2019. Mikäli melun raja-arvon 45 dB ylittyminen latu- ja kuntoilureitillä olisi hakijalle esitetty luvan myöntämisen esteeksi, hakija olisi voinut esittää lisäselvityksenä toimenpiteet, joilla raja-arvon ylittyminen estetään.

2.3.3 Meluvaikutukset muun ympäristön yleisen virkistyskäytön kannalta

43. YSL 49 §:ä soveltaen Ympäristölautakunta on päätöksessään katsonut (s. 126), että lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuisi merkittävää ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä, kun otetaan huomioon mm. alueen nykyisten virkistyskäyttömahdollisuuksien kokonaisuus sekä

¹⁴ Liite 9 Rudus Oy:n ympäristölupahakemus, päivitetty 29.11.2017.

¹⁵ Liite 3 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 21.3.2019.

¹⁶ Liite 3 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 21.3.2019 lupamääräys 36.

¹⁷ Liite 10 Ramboll Finland Oy 14.6.2017, päivitetty 27.11.2017 pohja- ja pintaveden sekä melun, tärinän ja pölyn tarkkailuohjelma.

¹⁸ Liite 3 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 21.3.2019 s. 42.

muistutuksista, mielipiteistä ja lausunnoista saadut tiedot alueen nykyisestä virkistyskäytöstä. Ympäristölautakunta on siis päätöksessään katsonut, että alueella on sellaista muuta yleistä virkistyskäyttöä, jota ei ole otettu huomioon arvioitaessa hakemuksen yleiskaavan mukaisuutta tai meluvaikutuksia latu- ja kuntoilureitillä.

44. Lupahakemuksessa esitetyn selvityksen ja hankkeesta esitettyjen muistutusten ja mielipiteiden perusteella suunnittelualueen ja sen ympäristön virkistysarvot liittyvät Keinukallion urheilupuiston kuntoilureittiin yhdistyviin suunnittelelattomiin, jokamiehen oikeudella käytettäviin metsäpolkuihin, sienestykseen ja marjastukseen.
45. Keravan yleiskaavassa 2035 esitetty TP-3 alue on osoitettu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen. Sitä mukaa kuin aluetta toteutetaan, alueen virkistyskäyttöön soveltuvuus vähenee. Suunnittelualueen lähiympäristön muistutuksissa ja mielipiteissä esitetty virkistyskäyttö voi aivan yhtä hyvin kohdistua yleiskaavan TP-3-alueelle kuin MU-2-alueelle, koska molemmat ovat tällä hetkellä pääosin tavanomaista metsäaluetta. Yleiskaavan toteutuessa virkistyskäyttö kohdistuu nykyistä enemmän suunnitelluille kuntoilureiteille. Jokivarren TP-3 alueen itäosaan on yleiskaavassa 2035 merkitty viheryhteystarve, joka on suunniteltava ja toteutettava siinä vaiheessa, kun kaavan mukainen työpaikka-alue toteutetaan. Tämän viheryhteyden toteutusvaiheessa lupahakemuksen mukainen louhinta ja murskaus suunnittelualueella on jo todennäköisesti päättynyt, ja viheryhteys voidaan toteuttaa esimerkiksi kuntoilureittinä suunnittelualueen itäpuolella yleiskaavan 2035 mukaisesti.
46. Arvioitaessa lupahakemuksen mukaisen toiminnan vaikutuksia ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön on otettava huomioon yleiskaavan 2035 tavoitteet ja lähiympäristön nykytilanne. Alueen virkistyskäyttöä ja sovellettavia melutasoja on arvioitava ottaen huomioon sijainti taajaman välittömässä läheisyydessä. Tällä hetkellä lähiympäristössä on mahdollisuus käyttää muitakin polkuja jokamiehenoikeudella, eikä virkistyskäyttöön soveltuvan alueen vähentyminen ole merkittävää edes toiminnan meluvaikutukset huomioon ottaen.
47. Ympäristölautakunta on päätöksessään soveltanut YSL 49:ää virheellisesti. Edellä esitetyn perusteiden lupahakemuksen mukaisesta toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden merkittävää vähentymistä.

2.4 Luontokohteista

48. Ympäristölautakunta on päätöksessään (s. 126) katsonut, ettei ”louhinta hakemuksen mukaisesti yleiskaavaan merkityllä MU-2-alueella mahdollistaisi tämän paikallisesti arvokkaan luontokohteen säilyttämistä kaavan edellyttämällä tavalla ja hanke on siten kaavan vastainen”.
49. Yleiskaavamääräyksen mukaan MU-2 ”alueen käytössä on kiinnitettävä huomiota arvokkaiden luontokohteiden erityispiirteiden säilyttämiseen”. Alueella on metsälain 10 §:ssä tarkoitettu monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta erityisen tärkeä elinympäristö (metsälain 10.2 §:n 7-kohdan mukainen kallio).

50. Yleiskaavan 2035 kaavaselostuksessa ei ole sanottu, että kaavamääräyksen arvokkaalla luontokohteella tarkoitettaisiin metsälain 10 §:n mukaisia elinympäristöjä. Kaavaselostuksen mukaan "Arvokkaat luontokohteet ja uhanalainen lajisto on huomioitu yleiskaavassa asianmukaisin kaavamerkinnoin".¹⁹ Kaavaselostuksessa on erikseen mainittu vesilain mukaisten kohteiden muuttamisen luvanvaraisuus. Jokainen yleiskaava-alueella inventoitu metsälain 10 §:n mukainen kohde ei ole kaavamääräyksen tarkoittama arvokas luontokohde. MU-2-alueella on erikseen osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (luo), joka ei ole suunnittelualueella eikä sen välittömässä läheisyydessä (Koukkusuo). Tämän merkinnän kaavamääräyksen mukaan alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.
51. Yleiskaavan 2035 kaavaselostuksessa on viitattu Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n Keravan luontoselvitykseen 2014.²⁰ Luontoselvityksen mukaan siinä on kartoitettu koko Keravan alue (s. 4) ja arvotettu paikallisesti arvokkaina kohteet, joilla "esiintyy paikallisesti (Keravan alueella) harvinaisia tai edustavia luontotyyppisiä tai lajeja". Luontoselvityksessä on esitetty 30 arvokasta luontokohdetta. Luontoselvityksen (s. 10) mukaan "Selvitysalueella todetut metsälain 10 §:n mukaiset kohteet sisältyvät tässä raportissa esitettyihin arvokkaisiin luontokohteisiin." Selvityksessä on esitetty paikallisesti arvokkaita luontokohteita, joista on erikseen sanottu, milloin ne täyttävät metsälain 10 §:n mukaisen elinympäristön tunnusmerkit. Näistä esimerkiksi kohteen nro 30 (Koukkukallio) kuvauksessa (s. 37) on erikseen sanottu, että kohteessa on "pienialaisia ja vähäpuustoisia kalliopaljastumia, jotka täyttävät metsälain 10 §:n mukaisen elinympäristön kriteerit." Koukkukallion alue on yleiskaavassa osoitettu merkinnällä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue (luo). Yleiskaavamerkinnoilla on siis osoitettu Keravan luontoselvitykseen 2014 perustuvat arvokkaat luontokohteet, sikäli kun niitä on voitu pitää arvokkaina.
52. Hakijan lupahakemuksensa liitteeksi toimittamassa Keravan Takalan alueen luontoselvityksessä 5.10.2020 on käytetty termiä "paikallisesti arvokas luontokohde".²¹ Tästä luontoselvityksessä käytetystä terminologiasta ei voi kuitenkaan tehdä sitä johtopäätöstä, että suunnittelualueella havaittu metsälain 10 §:n mukainen elinympäristö olisi alueen MU-2 yleiskaavamääräyksessä tarkoitettu arvokas luontokohde. Hakemuksen luontoselvityksessä käytetty termi "paikallisesti arvokas luontokohde" ei ole suora synonyymi Keravan luontoselvityksen 2014 tai yleiskaavamääräyksen termille "arvokas luontokohde". Kohteet on eri selvityksissä valikoitu eri kriteerein. Kaavaselostuksen ja Keravan luontoselvityksen mukaisesti paikallisesti arvokkaat luontokohteet on kartoitettu luontoselvityksessä 2014 ja huomioitu yleiskaavassa. Kaavamerkinnoin "luo" kaavamääräyksessä on erityisesti kiinnitetty huomiota elinympäristöjen säilyttämiseen, jolla viitataan muun muassa luo-alueella sijaitseviin metsälain 10 §:n mukaisiin elinympäristöihin. Sellainen MU-2-alueella sijaitseva kohde, jota yleiskaavaa laadittaessa ei ole

¹⁹ Liite 4 Keravan yleiskaavan 2035 kaavaselostus, s. 80.

²⁰ Liite 11 Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n Keravan luontoselvitys 2014.

²¹ Liite 12 Keravan Takalan alueen luontoselvitys 5.10.2020 s. 15.

inventoitu ja todettu vähintään paikallisesti arvokkaaksi, ei kuulu kaavamääräyksessä huomioitaviin luontokohteisiin.

53. Suunnittelualueella sijaitseva kallio ei ole yleiskaavassa MU-2-alueen kaavamääräyksessä tarkoitettu arvokas luontokohde eikä kaava aseta sen suhteen velvoitteita. Metsälain 3 §:n mukaan laki ei estä metsämaan ottamista muuhun käyttöön. Lupahakemuksen mukaisessa toiminnassa metsämaa otettaisiin väliaikaisesti muuhun käyttöön eikä laki estä tätä. Suunnittelualan läheisyydessä sijaitsee hakemuksen liitteenä olleen selvityksen mukaan kaksi samankaltaista, metsälain 10 §:n kriteerit täyttävää kalliota.²² Selvitysalueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on vastaavanlaista kallioista metsää. Näin ollen ko. kalliota ei voida pitää myöskään maa-ainelain tarkoittamana erikoisena luonnonesiintymänä.
54. Vaikka katsottaisiin, että metsälain 10 §:n mukainen elinympäristö olisi sellainen arvokas luontokohde, jonka erityispiirteiden säilyttämiseen olisi kiinnitettävä huomiota, ympäristölautakunta on joka tapauksessa virheellisesti todennut, että yleiskaava edellyttäisi metsälain 10 §:n mukaisen elinympäristön säilyttämistä. Kaava velvoittaa ainoastaan kiinnittämään huomiota kohteiden erityispiirteiden säilyttämiseen. Kyseinen kalliokohde sijaitsee TP-3- ja MU-2-alueiden rajalla niin, että raja kulkee kallion laen länsireunalla. Elinympäristön säilyminen luonnontilaisena on joka tapauksessa kyseenalaista yleiskaavan työpaikka-alueen toteutuessa.
55. Ympäristölautakunta on päätöksessään soveltanut virheellisesti yleiskaavamääräystä luontokohteiden huomioimisesta ja edelleen virheellisesti katsonut, että yleiskaavamääräys sellaisenaan estäisi maa-ainesten ottamisen.

3 Liitteet

- 1) Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös 23.11.2021 § 123
- 2) Pöytäkirjanote
- 3) Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 99/2019 21.3.2019 asiassa ESAVI/8548/2017
- 4) Keravan yleiskaavan 2035 kaavaselostus
- 5) Lupahakemuksen liitteinä olleet leikkauspiirustukset nro 004 / 29.9.2020
- 6) Keravan yleiskaava 2020
- 7) Promethor Oy melumallinnus 4.11.2019
- 8) Rudus Oy:n ympäristölupahakemuksen melumallinnus
- 9) Rudus Oy:n ympäristölupahakemus, päivitetty 29.11.2017
- 10) Ramboll Finland Oy 14.6.2017, päivitetty 27.11.2017 pohja- ja pintaveden sekä melun, tärinän ja pölyn tarkkailuohjelma
- 11) Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:n Keravan luontoselvitys 2014
- 12) Keravan Takalan alueen luontoselvitys 5.10.2020

Helsingissä tammikuun 3. päivänä 2022.

²² Liite 12 Keravan Takalan alueen luontoselvitys 5.10.2020 s. 15.

PROJECT · LAW

3.1.2022

14(14)

DESTIA OY

